

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کارگاه هنر دستی (۲)

رشته مدیریت خانواده
گروه تحصیلی مدیریت خانواده

زمینه خدمات

شاخه آموزش فنی و حرفه ای

شماره درس ۴۲۲۷

۷۴۵	یاوری، حسین
۵/	کارگاه هنر دستی (۲)/ مؤلف : حسین یاوری - تهران : شرکت چاپ و نشر کتابهای
ک ۲۹ ی/	درسی ایران، ۱۳۹۲
۱۳۹۲	۱۵۲ ص : مصور (رنگی) - (آموزش فنی و حرفه ای؛ شماره درس ۴۲۲۷)
	متون درسی رشته مدیریت خانواده گروه تحصیلی مدیریت خانواده، زمینه خدمات
	برنامه ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه ریزی و تألیف کتابهای
	درسی رشته مدیریت خانواده دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کار دانش
	وزارت آموزش و پرورش
	۱ کار دستی - کارگاهها ۲ صنایع دستی - کارگاهها الف عنوان ب فروست

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادهای و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای
فنی و حرفه ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وبسایت)

هدفهای رفتاری این کتاب در زمستان ۱۳۸۸ توسط سرکار خانم بشری گل بخش تهیه و تنظیم گردید و
فعالیت های عملی را آقای سیدرحمن هاشمی به انجام رسانید

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کاردانش

نام کتاب : کارگاه هنر دستی (۲) - ۴۸۵/۶

مؤلف : حسین یآوری

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹،

وبسایت : www.chap.sch.ir

صفحه آرا : شهرزاد قنبری

طراح جلد : محمدحسن معماری

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

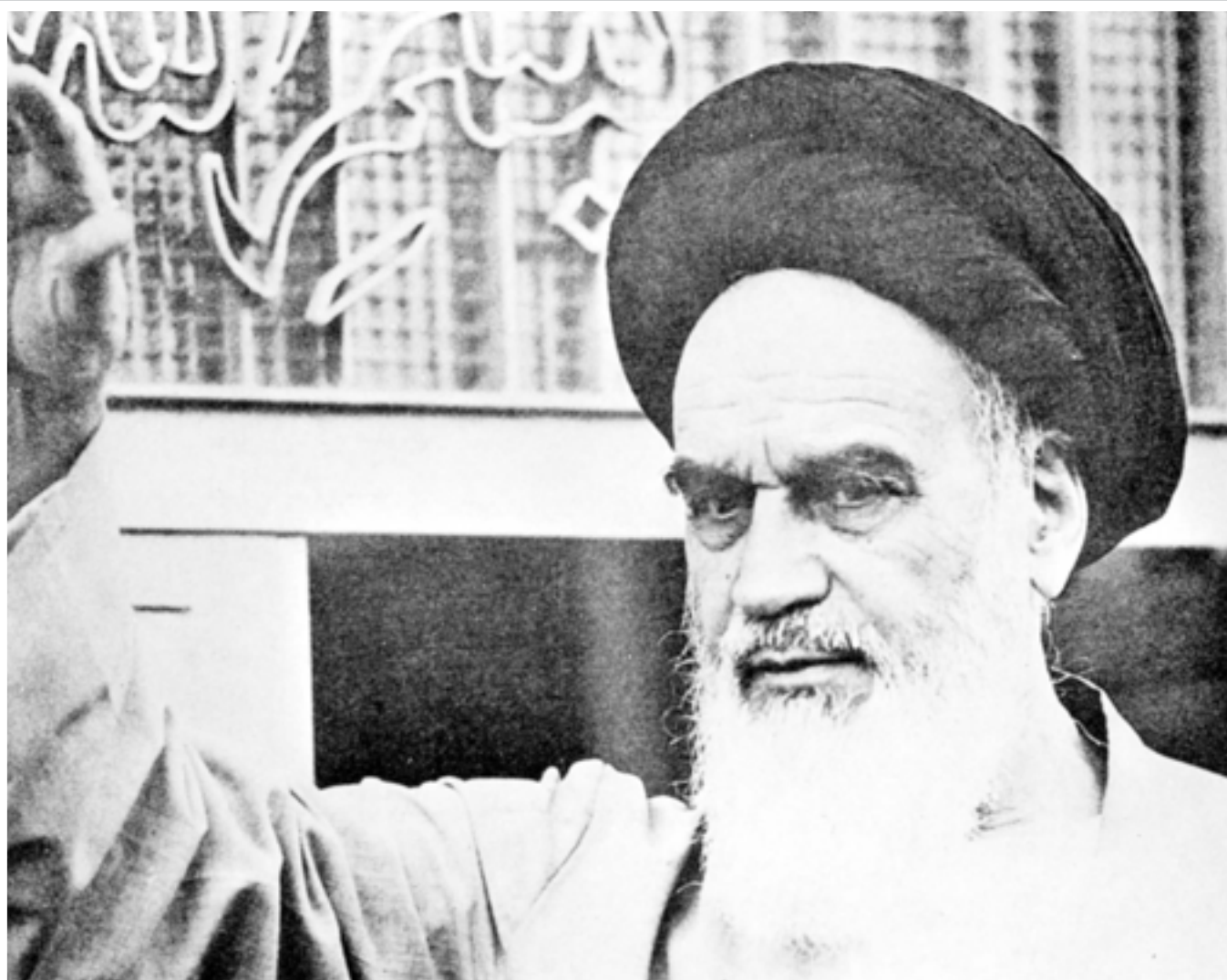
تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ هشتم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۷-۸۳۵-۰۵-۹۶۴-۰ ISBN 964-05-0835-7

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل
نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشریف»

فهرست

۲۲	● فصل دوم : گبه	۱	سخنی با همکاران
۲۲	تعریف	۴	مقدمه
۲۲	تاریخچه		
۲۳	اصطلاحات رایج در قالببافی و گبه	۵	● فصل اول : گلیم بافی
۲۳	موادّ اولیه مصرفی	۵	تعریف
۲۴	ابزار کار	۵	تاریخچه مختصر گلیم بافی
۲۴	روش بافت	۶	مواد اولیه مورد نیاز در گلیم بافی
۲۴	نقش و رنگ در گبه	۷	ابزار و وسایل مورد نیاز در گلیم بافی
۲۵	مراکز تولید	۱۰	نحوه بافت گلیم
		۱۲	طبقه‌بندی انواع گلیم‌های ایرانی
۲۷	● فصل سوم : دستبافی (نساجی سنتی)	۱۳	یک گلیم مرغوب دارای چه مشخصاتی است؟
۲۷	تعریف	۱۸	زیلو بافی
۲۷	تاریخچه مختصر نساجی سنتی در ایران	۱۸	تعریف و پیشینه
۲۹	بررسی سیر تحول دستگاههای بافندگی	۱۸	مواد اولیه مصرفی
۳۱	مشخصات دستگاههای بافندگی سنتی	۱۸	ابزار و وسایل کار
۳۳	مختصری درباره الیاف مورد استفاده در نساجی	۲۰	روش بافت زیلو
۳۴	آشنایی با برخی از پارچه‌های دستباف ایران	۲۱	نقشه‌های زیلو
۵۳	نحوه بافت	۲۱	مهمترین مراکز تولید

۹۴	تاریخچه مختصر حصیربافی	۵۵	● فصل چهارم : رودوزیهای سنتی
۹۵	انواع موادّ اولیه مورد نیاز در حصیربافی	۵۵	تعریف
۹۵	مشخصات موادّ اولیه و نحوه آماده سازی آنها	۵۶	تاریخچه مختصر رودوزیهای ایرانی
۹۶	ابزار حصیربافی	۵۶	طبقه بندی کلی رودوزیهای ایرانی
۹۶	روش تولید فرآورده های حصیری	۵۶	موادّ اولیه مصرفی
۹۶	الف - بامبو	۵۶	ابزار و وسایل کار
۱۰۰	ب - بافت مور	۵۶	موارد استفاده رودوزیها
۱۰۱	ج - مرواریدی	۵۶	نام و مراکز مهم رودوزیهای سنتی ایران
۱۰۲	د - کپوبافی	۵۶	الف - سوزن دوزیها
۱۰۲	هـ - ترکیه بافی و چم بافی	۵۶	۱- سوزن دوزی بلوچ
۱۰۳	شیوه عملی برای ساخت یک حجم حصیری	۶۲	۲- سوزن دوزی اصفهان
		۶۶	۳- سوزن دوزی ممقان (ممقان دوزی)
۱۰۵	● فصل ششم : سفالگری	۷۰	ب - قلاب دوزیها
۱۰۵	تعریف	۷۳	۱- قلاب دوزی رشت
۱۰۵	تاریخچه مختصر سفالگری	۷۳	۲- قلاب دوزی اصفهان
۱۰۶	موادّ مورد نیاز در سفالگری	۷۴	ج - پته دوزی کرمان
۱۰۶	الف - خاک	۷۹	د - خامه دوزی سیستان
۱۰۶	ب - آب	۸۱	هـ - سکه دوزی بلوچ
۱۰۶	ج - لعاب	۸۵	و - گلابتون دوزی
۱۰۷	ابزار کارِ سفالگری	۸۸	ز - خوس دوزی هرمزگان
۱۰۷	طرز تهیه گِل سفالگری	۸۹	ح - بادله دوزی هرمزگان
۱۰۸	روشهای ساخت	۸۹	ط - پیوار دوزی بلوچ
۱۰۸	الف - روش فشاری	۹۰	ی - پولک دوزی
۱۰۸	ب - روش لوله ای	۹۱	ک - سرمه دوزی
۱۰۸	ج - روش ورقه ای	۹۲	مراکز فعالیت
۱۰۸	د - روش چرخ کاری		
۱۱۱	کوره و ساختمان آن	۹۴	● فصل پنجم : حصیربافی
۱۱۳	مختصری درباره شیوه های تزئین سفال	۹۴	تعریف

۱۲۷	تاریخچه هنر کلافه‌ای	۱۱۹	● فصل هفتم : گیوه بافی و گیوه دوزی
۱۲۸	مواد اولیه مورد نیاز در چاپ کلافه‌ای	۱۱۹	تعریف
۱۲۸	الف - پارچه ابریشم طبیعی	۱۱۹	تاریخچه مختصر
۱۲۸	ب - ماده مقاوم	۱۱۹	مواد اولیه مصرفی
۱۲۹	ج - رنگ	۱۲۰	ابزار کار
۱۲۹	وسایل و ابزار کار	۱۲۰	مراحل گیوه بافی و گیوه دوزی
۱۲۹	الف - قلم مو	۱۲۲	رنگ در گیوه
۱۲۹	ب - لوله های هدایت کننده موم (تیان)	۱۲۲	نقش در گیوه
۱۳۰	ج - چهارچوب (کلاف چوبی)	۱۲۲	انواع رویه گیوه
۱۳۰	د - مهر (قالب چوبی)	۱۲۲	مراکز تهیه رویه گیوه
۱۳۱	روش کار		
	الف - طراحی مستقیم با ماده مقاوم (نقاشی بر		● فصل هشتم : تکه دوزی (چهل تکه دوزی،
۱۳۱	روی پارچه)	۱۲۳	خاتمی دوزی)
۱۳۱	ب - روش استفاده از ماده مقاوم	۱۲۳	تعریف
۱۳۱	ج - باندانا کردن (روش گره زدن یا دندانی)	۱۲۳	تاریخچه مختصر
۱۳۲	د - روش نمک	۱۲۳	مواد اولیه
۱۳۲	هـ - روش الکل	۱۲۳	ابزار کار
۱۳۲	و - روش مهرگذاری (مهرزنی)	۱۲۴	روش انجام کار
۱۳۳	انجام مراحل نهایی کار (بنزین گیری)	۱۲۴	الف - روش ساده
۱۳۵	موارد استفاده	۱۲۴	ب - تکه دوزی به روش معرق
۱۳۵	مراکز تولید	۱۲۵	ج - روش ضخیم دوزی و برشی
		۱۲۵	د - روش نمدی (فوتر)
۱۳۶	● فصل دهم : قلاب بافی	۱۲۶	هـ - روش مرصعی
۱۳۶	تعریف و سابقه	۱۲۶	موارد استفاده
۱۳۶	مواد و ابزار مورد نیاز در قلاب بافی	۱۲۶	مراکز تولید
۱۳۷	ارتباط نخ و قلاب		
۱۴۶	انواع محصولات و موارد استفاده	۱۲۷	● فصل نهم : چاپ کلافه‌ای
۱۴۶	مراکز فعالیت	۱۲۷	تعریف

● فصل یازدهم : نقاشی روی چرم

تعریف

تاریخچه مختصر

مواد اولیه مورد نیاز

ابزار کار مورد نیاز

مراحل و روش کار

الف - آماده کردن بوم

ب - انتخاب طرح

ج - انتقال طرح به پشت کاغذ

۱۴۷

۱۴۷

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۸

۱۴۸

۱۴۸

۱۴۹

۱۴۹

د - انتقال طرح بر روی چرم

هـ - قلم گیری

و - رنگ آمیزی

ز - زمینه (فون)

ح - ورنی

موارد استفاده

مراکز فعالیت

فهرست منابع و مآخذ

۱۴۹

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۰

۱۵۰

۱۵۰

۱۵۰

۱۵۲